

L-ASJA T'ISFEL

L-Asja hija l-akbar u l-aktar kontinent popolat fid-dinja. Għandha importanza ġeostrategika kbira ħafna għall-UE, li qed issawwar rabtiet aktar mill-qrib mal-pajjiżi fl-Asja t'Isfel bħala attur ekonomiku qawwi u donatur maġġuri għall-iżvilupp u l-għajnuna, filwaqt li qed taħdem biex trawwem il-bini tal-istituzzjonijiet, id-demokrazija, il-governanza tajba u d-drittijiet tal-bniedem. L-UE għandha wkoll t'fessib dwar is-sigurtà fir-reġjun, bħall-kunflitt ta' Kashmir u l-Afganistan.

Din l-Iskeda Informattiva tiddeskrivi r-reġjun tal-Asja t'Isfel. Ara wkoll l-Iskedi Informattivi dwar l-Asja tal-Lvant ([5.6.8](#)) u x-Xlokk tal-Asja ([5.6.9](#)).

BAŽI ĠURIDIKA

- It-Titolu V (azzjoni esterna tal-UE) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea (TUE);
- Artikoli 206-207 (kummerċ) u 216-219 (ftehimiet internazzjonali) tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (TFUE);
- Ftehimiet ta' Sħubija u Kooperazzjoni (FSK) (relazzjonijiet bilaterali).

ASSOĊJAZZJONI TAL-ASJA TAN-NOFSINHAR GĦALL-KOOPERAZZJONI REĠJONALI (SAARC)

L-UE tneġġegħ l-integrazzjoni reġjonali u tappoġġja l-Assocjazzjoni tal-Asja t'Isfel għall-Kooperazzjoni Reġjonali (SAARC). Il-pajjiżi membri tal-SAARC huma l-Afganistan, il-Bangladesh, il-Bhutan, l-Indja, il-Maldivi, in-Nepal, il-Pakistan u s-Sri Lanka. L-UE, iċ-Ċina, l-Iran, il-Ġappun, il-Korea t'Isfel, il-Mauritius, il-Myanmar/Burma u l-Istati Uniti għandhom status ta' osservatur fl-SAARC.

Il-kooperazzjoni għall-iżvilupp bejn l-UE u l-pajjiżi tal-Asja t'Isfel tkopri l-għajnuna finanzjarja u teknika kif ukoll il-kooperazzjoni ekonomika. Il-prijoritajiet jinkludu l-istabilità reġjonali, it-tnaqqis tal-faqar, id-drittijiet tal-bniedem, l-iżvilupp sostenibbli, il-governanza tajba u d-drittijiet tax-xogħol. Il-kooperazzjoni bejn l-UE u l-SAARC tfittex li tippromwovi l-armonizzazzjoni tal-istandards u l-iffaċilitar tal-kummerċ u li żżid l-għarfien dwar il-benefiċċji tal-kooperazzjoni reġjonali.

L-Indja

Is-sħubija strategika bejn l-UE u l-Indja tippromwovi l-kooperazzjoni kummerċjali u ekonomika. Kull sieħeb għandu reġjuni li jvarjaw ħafna f'dak li jirrigwarda s-saħħa

ekonomika, il-lingwa u l-kultura, suq kbir ħafna u pożizzjoni ġeostrategika li toħloq tħassib rigward il-politika ta' sigurtà.

Il-Kunsill tal-Ewropa adotta [konklużjonijiet fl-10 ta' Diċembru 2018](#) bl-għan li jfittex impenn aktar profund u usa' mal-Indja permezz tal-promozzjoni tal-paċi u s-sigurtà matul is-snin li ġejjin.

L-Indja qed twettaq riformi politiċi u ekonomiċi ffukati fuq l-immodernizzar tal-amministrazzjoni, il-governanza tajba, il-ġlieda kontra l-korruzzjoni bid-demonetizzazzjoni u bi programmi ta' trasparenza, l-indirizzar tal-problemi soċjali, l-iżvilupp tal-ekonomija bl-inizjattivi ta' "Make in India" u "Invest India" u l-impożizzjoni ta' taxa nazzjonali fuq l-oġġetti u s-servizzi.

L-Aġenda għall-Azzjoni UE-Indja 2020, adottata fis-Summit tal-2016, tistabbilixxi fora għal konsultazzjonijiet ta' politika barranija u ta' sigurtà. L-Indja hija setgħa nukleari, bħalma huma l-ġirien tagħha l-Pakistan u ċ-Ċina, u qed tiffaċċja l-problemi ta' sigurtà, terroriżmu u konflitti armati fil-fruntieri, partikolarment mal-Pakistan fl-istat awtonomu ta' Jammu u Kashmir.

Attakk suwiċida fl-14 ta' Frar 2019 qatel aktar minn 40 suldat Indjan fil-Kashmir. Il-grupp terroristiku Jaish-e-Muhammed (JeM), li huwa bbażat fil-Pakistan, ħa r-responsabbiltà, u l-attakk mill-ajru min-naħa tal-Indja b'reazzjoni għall-attakk wassal għall-akbar konfront militari bejn l-Indja u l-Pakistan f'għexieren ta' snin ta' tensjoni u kunflitt militari.

F'Awwissu 2019, il-Gvern Indjan irrevoka l-istatus speċjali tal-istat ta' Jammu u Kashmir. Din id-deċiżjoni rriżultat fi protesti vjolenti u heddet l-istabbiltà politika fir-reġjun. Aktar minn 900 miljun persuna kienu eliġibbli biex jivvutaw fl-elezzjoni ġenerali b'seba' fażijiet tal-Indja li saret matul ħames ġimgħat bejn il-11 ta' April u d-19 ta' Mejju 2019. Il-partit Bharatiya Janata (BJP) nazzjonalist ta' Narendra Modi rebaħ 303 mill-545 sigġu fil-Lok Sabha bl-oġġla punteġġ fl-istorja tiegħu, u b'hekk għeleb lill-partit tal-Kungress Nazzjonali Indjan ta' Rahul Gandhi (INC) u l-alleati tiegħu.

Fil-21 ta' Ottubru 2019, saru elezzjonijiet tal-Assemblea fl-istati ta' Maharashtra u ta' Haryana. L-Alleanza BJP-Shiv Sena rebħet il-maġġoranza assoluta tas-siġġijiet f'Maharashtra. Madankollu f'Haryana, fejn BJP kiseb 40 sigġu, l-ebda partit ma laħaq maġġoranza. L-elezzjonijiet li jmiss se jsiru bejn Novembru u Diċembru 2019 fl-istat ta' Jharkhand.

Is-sistema tal-kasti tal-Indja hija waħda mill-eqdem forom tad-dinja tal-organizzazzjoni tal-klassi soċjali u tqajjem tħassib dwar id-diskriminazzjoni kontinwa fuq il-baži tal-kasti. L-Indja hija wkoll mużajk etniku u lingwistiku, b'tensjonijiet f'numru ta' stati u rapporti ta' abbuži severi tad-drittijiet tal-bniedem u ksur tad-drittijiet tan-nisa u tat-tfal.

Il-kummerċ fil-merkanzija bejn l-UE u l-Indja huwa stmat għal EUR 90 biljun fl-2018, b'bilanċ favorevoli għoli ta' madwar EUR 2 biljun favur l-Indja. L-UE hija wkoll wieħed mis-sorsi ta' investiment l-aktar importanti tal-Indja, b'EUR 76.7 biljun fi stokk endoġenu u EUR 11 biljun fi stokk eżoġenu fl-2017. Bħalissa l-Indja tibbenefika minn tariffi preferenzjali unilaterali tal-UE skont l-Iskema Ġeneralizzata ta' Preferenzi ("SGP") tal-UE li torbot il-preferenzi kummerċjali mar-rispett għad-drittijiet tal-bniedem u tax-xogħol.

Il-Pakistan

Ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Pakistan imorru lura għall-1962 u bħalissa huma bbażati fuq il-Ftehim ta' Kooperazzjoni tal-2004. L-UE, bħala donatur maġġuri għall-iżvilupp u l-għajnuna, tappoġġja l-promozzjoni tad-demokrazija u l-bini tal-istituzzjonijiet fil-Pakistan. L-UE għandha tħassib serju dwar is-sitwazzjoni tad-drittijiet tal-bniedem, il-liġi dwar il-blasfemija u l-qrati militari speċjali fil-Pakistan.

L-elezzjonijiet għall-Assemblea Nazzjonali u l-assembleji provinċjali f'Lulju 2018 saru fost tensjonijiet politici bejn il-Lega Musulmana tal-Pakistan - Grupp Nawaz Sharif (PML-N) li kien qed imexxi dak iż-żmien u l-forzi tal-oppożizzjoni, immexxija minn Pakistan Tehreek-e-Insaf (PTI), li rebañ l-elezzjonijiet. L-UE bagħtet Missjoni ta' Osservazzjoni Elettorali (EOM), immexxija mill-Kap Osservatur Michael Gahler (PPE, il-Ġermanja), b'10 osservaturi mill-Parlament Ewropew.

Il-politika Pakistana ilha bil-problemi sa mir-revelazzjonijiet ta' korruzzjoni mill-Prim Ministru preċedenti, Nawaz Sharif, fil-kuntest tal-Panama Papers fl-2016. Sharif kien imġiegħel jirreżenja f'Lulju 2017 u ngħata sentenza ta' 10 snin ħabs f'Lulju 2018.

L-akbar żewġ partiti tal-oppożizzjoni bħalissa qed jiffaċċjaw skandli ta' korruzzjoni. Shehbaz Sharif, ħu Nawaz Sharif u l-president attwali tal-lega Musulmana tal-Pakistan (PML), qiegħed jiġi investigat għal korruzzjoni matul iż-żmien tiegħu bħala l-Ministru Kap ta' Punjab. F'Ġunju 2019, Asif Ali Zardari, mexxej de facto kurrenti tal-Partit tal-Poplu tal-Pakistan u eks-President, ġie arrestat fuq allegazzjonijiet ta' ħasil tal-flus.

L-armata għadha involuta fil-politika interna u barranija, b'mandat wiesa' għal kwistjonijiet ta' sigurtà u ta' kontra t-terroriżmu, filwaqt li t-tensjonijiet settarji, it-terroriżmu u l-insigurtà qed jizdiedu kuljum.

F'Awwissu 2019, l-UE estendiet l-appoġġ tagħha għall-Pakistan bi programm ta' EUR 4 miljuni għall-ġlieda kontra t-terroriżmu wara l-Pjan ta' Impenn Strateġiku bejn l-UE u l-Pakistan f'Ġunju 2019. Madankollu, ir-relazzjonijiet mal-Indja marru għall-agħar wara d-deċiżjoni tal-Indja biex tirrevoka l-istatus speċjali ta' Jammu u Kashmir.

Il-Pakistan huwa benefiċjarju maġġuri tal-preferenzi kummerċjali unilaterali tal-UE, fi ħdan il-komponent SĠP+ tal-iskema SĠP li reġġet ġiet stabbilita fl-2014. Bħala parti mill-proċess, il-Kumitat tal-Parlament għall-Kummerċ Internazzjonali jissorvelja l-konformità mar-rekwiżiti tal-GSP + abbażi tar-rapport ta' valutazzjoni biennali tal-Kummissjoni għall-Pakistan (2016-2017). L-UE hija t-tieni l-ikbar sieħeb kummerċjali tal-Pakistan (wara ċ-Ċina), b'kummerċ bidirezzjonali ta' valur totali ta' EUR 12.6 biljun fl-2018, u l-UE tiegħu 35 % mill-esportazzjonijiet totali tal-Pakistan. Il-Pakistan għandu bilanċ kummerċjali favorevoli ta' EUR 1.2 biljun mal-UE.

L-UE hija donatur sinifikanti ta' assistenza għall-iżvilupp u għajnuna umanitarja għall-Pakistan. Il-finanzjament taħt l-Istrument ta' Kooperazzjoni għall-Iżvilupp għall-2014-2020 jammonta għal EUR 653 miljun.

L-Afganistan

Ftehim ta' Kooperazzjoni bejn l-UE u l-Afganistan fuq is-Sħubija u l-Iżvilupp (CAPD) ġie ffirmat fit-18 ta' Frar 2017 u ġie approvat mill-Parlament Ewropew fit-13 ta' Marzu 2019.

Fis-26 ta' Awwissu 2018, l-UE u l-Istati Membri tagħha approvaw Pjan Direzzjonali tal-UE għall-Pajjiżi għal Involvement mas-Socjetà Ċivili fl-Afganistan 2018-2020.

It-Taliban — u, aktar reċentement, l-hekk imsejjaħ grupp tal-Istat Iżlamiku (IS) — jirrapprezentaw sfidi serji għas-sigurtà. L-Afganistan jinsab fil-periklu li jsir stat fallut. Kooperazzjoni reġjonali akbar tkun mutur importanti ta' stabilità nazzjonali u reġjonali. L-UE, b'appoġġ qawwi mill-Parlament Ewropew, għandha fil-mira proċess ta' paċi mmexxi, imħaddan u kkontrollat mill-Afganistan. Mill-lat istituzzjonali, l-isfidi ewlenin li jiffaċċja l-Afganistan kienu l-elezzjonijiet parlamentari u l-elezzjonijiet tal-kunsilli distrettwali tal-20 ta' Ottubru 2018 (li ilhom previsti mill-2015) u r-riforma kostituzzjonali li ilha pendent sa mill-elezzjonijiet tal-2014.

L-Afganistan huwa l-akbar riċevitur ta' fondi tal-UE għall-iżvilupp fl-Asja. L-UE allokat EUR 1.4 biljun għall-Afganistan matul il-perjodu 2014-2020. Madwar 20 % tal-fondi huma riżervati għal "ħlasijiet ta' inċentiv" marbuta ma' riformi. Il-komunità internazzjonali wiegħdet EUR 13.6 biljun f'appoġġ għall-paċi, is-sigurtà u l-iżvilupp ekonomiku fl-Afganistan għall-perjodu 2017-2020. L-Afganistan jibbenefika mir-reġim kummerċjali l-aktar favorevoli tal-UE, l-iskema "Kollox Barra l-Armi" (EBA) Fil-konferenza ta' Brussell dwar l-Afganistan f'Ottubru 2016, l-UE u l-Istati Membri tagħha — l-ikbar donatur internazzjonali tal-Afganistan — flimkien impenjaw EUR 5 biljun. Fil-Konferenza Ministerjali ta' Ġinevra f'Novembru 2018, l-UE ħabbret li se tagħti EUR 474 miljun għal riformi fis-settur pubbliku u appoġġ għall-bini tal-istat.

Il-proġett iffinanzjat mill-UE, Border Management in Northern Afghanistan (il-Ġestjoni tal-Fruntieri fit-Tramuntana tal-Afganistan) tlesta fis-7 ta' Settembru 2019. L-UE diġà kkontribwiet għall-iżvilupp ta' seba' punti ta' qsim tal-fruntieri (BCP) fil-pajjiż.

F'Ġunju 2019, tnieda l-Mekkaniżmu ta' Appoġġ għall-Paċi fl-Afganistan, li huwa ffinanzjat mill-UE. F'Awwissu 2019, id-delegazzjoni tal-UE għall-Afganistan allokat EUR 1 miljun lill-Organizzazzjoni tal-Midja Salam Afganistan sabiex tiżgura għarfien aħjar tal-pubbliku u trasparenza dwar l-aħbarijiet u r-rappurtar elettorali.

Il-Parlament esprima tħassib serju dwar l-azzjonijiet ta' insurgenza li qed jiżdiedu u dwar l-azzjonijiet tat-Talibani kontra minoritajiet bħal Shia-Hazaras.

Fit-28 ta' Settembru 2019 saru l-elezzjonijiet presidenzjali. Ir-riżultat finali kellu jithabbar fis-7 ta' Novembru 2019 iżda l-kummissjoni elettorali qalet li r-riżultati se jittardjaw. Fit-22 ta' Ottubru 2019, rappreżentanti mill-UE, in-NU, ir-Renju Unit, l-Istati Uniti, Franza, il-Ġermanja, l-Italja u n-Norveġja ltaqgħu Brussell u ħeġġew lill-Afganistan biex jiżgura t-trasparenza fir-riżultati. It-Taliban wettaq diversi attakki matul il-kampanja presidenzjali.

Il-Bangladesh

Ir-relazzjonijiet bejn l-UE u l-Bangladesh imorru lura għall-1973. Il-Ftehim ta' Kooperazzjoni tal-2001 ikopri l-kummerċ, l-iżvilupp ekonomiku, id-drittijiet tal-bniedem, il-governanza tajba u l-ambjent. It-tielet Konsultazzjonijiet Diplomatici bejn il-Bangladesh u l-UE saru fid-19 ta' Lulju 2018 u jkopru firxa wiesgħa ta' kwistjonijiet politiċi u żviluppi.

L-UE impenjat sa EUR 690 miljun taħt il-Programm Indikattiv Pluriennali 2014-2020. Hija enfasizzat il-ħtieġa tal-Bangladesh ta' riformi ta' politika sabiex itejjeb l-ambjent tan-negozju tiegħu u jattira aktar kummerċ u investment.

F'Lulju 2019, l-UE nediet żewġ programmi fil-Bangladesh immirati lejn il-ġestjoni finanzjarja pubblika u r-riformi tas-sigurtà soċjali nazzjonali.

Il-Bangladesh huwa demokrazija parlamentari fejn żewġ partijiet, il-Lega Awami (AL) u l-Partit Nazzjonalista tal-Bangladesh (BNP) jaqsmu l-poter.

Bis-saħħa ta' settur privat dinamiku u forza tax-xogħol bi spejjeż baxxi, it-tkabbir ekonomiku tal-Bangladesh fl-2018 kien 7.3 % u huwa fost il-ftit pajjiżi li kisbu l-Għanijiet ta' Żvilupp tal-Millennju. Madankollu, id-drittijiet tal-ħaddiema u l-kundizzjonijiet tax-xogħol għadhom kwistjoni serja fil-Bangladesh, speċjalment f'żoni industrijali b'fabbriki tal-ħwejjeġ madwar Dhaka.

Bħala wieħed mill-Pajjiżi l-Anqas Żviluppanti (LDC), il-Bangladesh jibbenefika mill-arranġament ta' EBA, ir-reġim kummerċjali l-aktar favorevoli disponibbli taħt il-ĠSP tal-UE.

Fil-laqgħa tal-Kunsill tas-Sigurtà tan-NU tat-28 ta' Frar 2019, il-Bangladesh ħabbar li kien qed jagħlaq il-fruntiera tiegħu għal rifuġjati Rohingya mill-Myanmar/Burma. Minn Awwissu 2017, aktar minn 700 000 rifuġjat Rohingya ħarbu l-persekuzzjoni fil-Myanmar/Burma lejn il-Bangladesh. F'Ottubru 2019, Amnesty International irrilaxxat dikjarazzjoni li tkegħgeġ lill-Bangladesh jinvestiga l-qtil extraġudizzjarju u l-għajbien furzat ta' rifuġjati Rohingya madwar il-pajjiż. F'Awwissu 2019, eluf ta' rifuġjati pprotestaw kontra tentattivi ta' ripatrijazzjoni mill-Bangladesh, mill-Myanmar u min-NU minħabba tħassib dwar is-sigurtà. Minħabba kampijiet tar-refuġjati iffullati, il-Bangladesh qed jippjana li jirriloka eluf ta' rifuġjati Rohingya lejn gżira fil-Bajja ta' Bengal.

Is-Sri Lanka

Ir-relazzjonijiet bejn l-UE u s-Sri Lanka jmorru lura għall-Ftehim ta' Kooperazzjoni tal-1975, li ġie aġġornat fl-1995 bi Ftehim ta' Kooperazzjoni dwar Sħubija u Żvilupp tat-tielet ġenerazzjoni. Il-benefiċċji tal-SĠP+ tal-UE ġew stabbiliti mill-ġdid għas-Sri Lanka f'Mejju 2017 bħala inċentiv għal riformi politiċi u konformità mal-konvenzjonijiet internazzjonali dwar id-drittijiet tal-bniedem, id-drittijiet tal-ħaddiema, il-protezzjoni ambjentali u governanza tajba. Is-Sri Lanka ngħatat l-aċċess għall-UE għall-esportazzjonijiet tagħha fi ħdan l-Iskema Ġeneralizzata ta' Preferenzi Plus (SĠP+) tal-UE f'Mejju 2017 u l-Parlament Ewropew qed jimmonitorja mill-qrib il-progress tas-Sri Lanka fil-konformità effettiva mal-kriterji SĠP+; Matul dawn l-aħħar għaxar snin, l-UE pprovdiet EUR 760 miljun f'għajjnuna għall-iżvilupp lis-Sri Lanka. L-UE hija t-tieni l-ikbar sieħeb kummerċjali tas-Sri Lanka (wara l-Indja), b'kummerċ bidirezzjonali fil-merkanzija li jiswa madwar EUR 4.5 biljun fl-2018 u bilanċ kummerċjali favorevoli ta' EUR 1.3 biljun favur is-Sri Lanka.

Is-Sri Lanka għaddiet minn gwerra ċivili bejn l-1983 u l-2009 bejn il-gvern iddominat mis-Sinhalizi u t-Tigri għal-Liberazzjoni tat-Tamil Eelam (LTTE). Imkegħgeġ mir-rebħa tal-armata, il-President ta' dak iż-żmien, Mahinda Rajapaksa sejjah elezzjonijiet bikrija f'Jannar 2015 iżda minflok rebaħ Maithripala Sirisena tal-Partit tal-Libertà tas-Sri Lanka (SLFP). Il-President Sirisena ħatar lil Ranil Wickremesinghe tal-Partit Nazzjonalista Magħqud (UNP) bħala l-Prim Ministru tiegħu. Wara l-elezzjonijiet parlamentari f'Awwissu 2015, l-UNP ifforma gvern ta' unità mal-SLFP, abbażi ta' agenda

ta' governanza tajba, rikonċiljazzjoni nazzjonali u involviment mill-ġdid mal-komunità internazzjonali. Il-bidla fil-gvern wasslet għal tkabbir ekonomiku qawwi u kooperazzjoni msahha mal-UE. L-UE u s-Sri Lanka kellhom it-22 laqgħa tal-Kummissjoni Kongunta fl-14 ta' Frar 2019 fi Brussell.

Id-drittijiet tal-bniedem iridu jkunu prijorità. F'pajjiż maqsum minħabba tensjonijiet etniċi u reliġjużi, is-Sri Lanka għad fadlilha ħafna x'tagħmel biex tilħaq l-istandards internazzjonali u l-elezzjonijiet il-ġodda jistgħu jkunu opportunità biex jiġu indirizzati sugġetti bħall-piena tal-mewt, it-tortura, il-ġustizzja transizzjonali, il-libertà tal-espressjoni, l-estremiżmu reliġjuż u l-ugwaljanza bejn is-sessi.

F'Ħadd il-Għid, 21 ta' April 2019, aktar minn 250 persuna nqatlu f'disa' attackki bil-bombi li kienu mmirati lejn tliet knejjes Kattoliċi u lukandi fis-Sri Lanka. L-hekk imsejjañ Stat Iżlamiku ħa r-responsabbiltà, iżda l-Gvern tas-Sri Lanka akkuża wkoll lil membri tan-National Thowheed Jamath (NTJ), sottogrupp dissidenti tas-Sri Lanka Thowheed Jamath (SLTJ).

Fit-30 ta' Awwissu 2019, il-grupp ta' ħidma dwar il-governanza, l-istat tad-dritt u d-drittijiet tal-bniedem tal-kummissjoni kongunta UE-Sri Lanka ltaqa' f'Colombo. Is-Sri Lanka impenjat ruħha li timplimenta konvenzjonijiet internazzjonali u għalhekk ġiet riammessa fl-iskema SĠP + tal-UE. Id-diskussjonijiet involvew il-progress dwar id-drittijiet tal-bniedem u l-libertà fundamentali, id-drittijiet tan-nisa u t-tfal, id-drittijiet tal-minoranzi, l-abolizzjoni tat-tortura u tal-piena tal-mewt.

F'Awwissu 2019, il-Kummissjoni allokat EUR 8.5 miljuni lis-Sri Lanka bħala parti mill-istrument tagħha li jikkontribwixxi għall-istabbiltà u l-paċi, għall-ġlieda kontra l-estremiżmu vjolenti, il-bini tar-reżiljenza tal-komunità u l-promozzjoni tal-paċi u t-tolleranza.

In-Nepal

Ir-relazzjonijiet bejn l-UE u n-Nepal imorru lura għall-1973 u huma bbażati fuq il-Ftehim ta' Kooperazzjoni tal-1996. Peress li kwazi kwart tal-popolazzjoni jgħixu b'inqas minn USD 2 kuljum, in-Nepal jiddependi fuq l-għajjnuna esterna għal 25 % tal-baġit tiegħu. L-10 laqgħa tal-Kummissjoni Kongunta bejn l-UE u n-Nepal saret fit-28 ta' Ġunju 2018 u ħadet kont tal-implimentazzjoni tal-kooperazzjoni li għaddejjja.

Il-Ftehim ta' Finanzjament tal-Kontribuzzjoni tal-UE għall-Agricoltura u l-Iżvilupp Rurali (CARD) fin-Nepal, li jiswa EUR 40 miljun, ġie ffirmat fil-laqgħa. L-UE hija waħda mill-akbar donaturi tal-għajjnuna għall-iżvilupp tan-Nepal u ttriplikat l-għajjnuna tagħha għall-iżvilupp għal EUR 360 miljun għall-2020-2014. L-UE tenniet ukoll l-importanza li n-Nepal jieħu vantaġġ akbar tal-preferenzi kummerċjali mogħtija mill-UE taħt l-iskema Kollox ħlief Armi (EBA), billi fl-2018 il-kummerċ bidirezzjonali totali kien jammonta għal EUR 500 miljun. Fit-8 ta' Novembru 2019, il-kummissjoni kongunta bejn in-Nepal u l-UE saret f'Kathmandu. Hemm livelli għoljin ta' inugwaljanza bejn l-oġġla u l-inqas kasti u l-komunitajiet marginalizzati bħal Madhesi. l-Ċina u l-Indja qed jikkompetu għal influwenza fil-pajjiż.

L-Alleanza Komunista (magħmula mill-Partit Komunista tan-Nepal Marxista-Leninista Unifikat (CPN-UML) u l-Partit Komunista tan-Nepal Maoista-Ċentrali (CPN-MC)) rebħu lill-Partit tal-Kongress b'maġġoranza predominanti fl-elezzjonijiet parlamentari

ta' Diċembru 2017. L-Alleanza Komunista rebħet ukoll l-elezzjonijiet lokali li saru fi tliet fażijiet bejn Mejju u Settembru 2017, wara li kienu bbojkottjati mir-rappreżentanti Madhesi f'Terai.

Il-Bhutan

Iżolat mill-bqija tad-dinja għal sekli sħaħ, il-Bhutan qed jadatta għall-globalizzazzjoni u qed isaħħaħ l-ekonomija tiegħu filwaqt li fl-istess ħin qed jippreserva t-tradizzjonijiet antiki tiegħu. Hu għamel tranzizzjoni paċifika lejn demokrazija parlamentari skont il-kostituzzjoni adottata fl-2008 u ggarantixxa s-separazzjoni tas-setgħat taħt monarkija kostituzzjonali.

Il-Pjan Multi-Indikattiv tal-UE għall-2014-2020 jalloka EUR 49.3 miljun ta' assistenza għall-Bhutan. L-UE kellha presenza qawwija fil-Bhutan sa mill-1982 u ħadmet biex trnaqqas il-faqar, tippromwovi d-demokrazija u l-governanza tajba u tappoġġja l-agrikoltura sostenibbli u r-riżorsi naturali rinnovabbli. Fl-24 ta' Mejju 2018, tnieda "Proġett ġdid ta' Appoġġ Kummerċjali bejn l-UE u l-Bhutan" bl-għan li jtejjeb iż-żieda fil-valur, ir-rabtiet tas-suq u l-qafas regolatorju tal-kummerċ u l-investment.

Il-Parlament irrikonoxxa ripetutament il-filosofija tal-iżvilupp unika tal-Bhutan li bdiha meta infetaħ għall-globalizzazzjoni. Hi bbażata fuq il-kunċett tal-Kuntentizza Nazzjonali Gross (GNH), li statistikament ikejjel il-kwalità tal-ħajja tan-nies u jibbilanċja l-iżvilupp spiritwali u materjali.

F'Novembru 2019, saret it-tmien Konsultazzjoni Biennale bejn l-UE u l-Gvern Irjali tal-Bhutan u l-UE hegġet lill-Bhutan biex jimplementa l-konvenzjonijiet dwar id-drittijiet tal-bniedem li jstgħu jagħtu lill-pajjiż aċċess għall-iskema SGP +.

Il-Maldivi

Għalkemm għad m'hemm l-ebda ftehim ta' kooperazzjoni formali mal-Maldivi, l-UE tipprovdi appoġġ ta' kooperazzjoni għall-komunitajiet rurali, it-turiżmu u l-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima. Fis-16 ta' Lulju 2018, il-Kunsill Affarjiet Barranin tal-UE adotta qafas għal miżuri restrittivi mmirati kontra persuni u entitajiet responsabbli li dgħajfu l-istat tad-dritt jew li ostakolaw soluzzjoni politika inklużiva fil-Maldivi kif ukoll persuni u entitajiet responsabbli minn ksur serju tad-drittijiet tal-bniedem.

Il-Maldivi huwa vulnerabbli għat-tibdil fil-klima u huwa espost għal-livelli tal-baħar li qegħdin jogħlew u l-erożjoni kostali, li joħolqu theddida serja għall-vijabilità tal-pajjiż. Il-pajjiż isofri wkoll minn qgħad għoli fost iż-żgħażaġħ, vjolenza bejn il-klikek u dipendenza fuq id-droga, u kien hemm taqlib politiku u soċjali li qed jżied minn mindu l-mexxej tal-oppożizzjoni Mohamed Solih għeleb lil eks President Abdulla Yameen Abdul Gayoom f'Settembru 2018.

Mill-2011 il-Maldivi ma baqax fil-kategorija tal-Pajjiżi l-Anqas Żviluppati (LDC) tan-NU u fl-2013 kiseb l-istatus ta' introjtu medju-superjuri. L-ekonomija hija bbażata l-aktar fuq it-turiżmu u s-sajd. L-UE hija r-raba' sieħeb kummerċjali tal-Maldivi b'seħem ta' 10 % tal-kummerċ totali tagħha fil-merkanzija (2017).

Fl-elezzjonijiet leġislattivi ta' April 2019, il-Partit Demokratiku Maldivjan tas-Sur Solih, il-koalizzjoni fil-gvern, rebaħ il-maġġoranza tas-siġġijiet, filwaqt li l-partit tal-oppożizzjoni minn 33 siġġu naqas għal 5 siġġijiet.

Jorge Soutullo
11/2019

